

प्रभाव दैनिक

National Daily

पत्रिका नआएस, ठेगाना परिवर्तन
भएमा वा अन्य कुनै गुनासो/जिज्ञासा
भएमा निम्न माध्यमबाट हामीलाई
तत्काल सम्पर्क गर्नुहुन अनुरोध गरिन्छ ।

प्रभाव पब्लिकेसन प्रा.लि.
सिफल-७, काठमाडौं
०१-४३७३५७७, ९७६१८१५४००,
९८४१५१२१७, ९८४१२४६२६९
marketing2prabhav@gmail.com

वर्ष १२ अंक १०१ काठमाडौं शनिबार, १७ साउन २०८२ Prabhav National Daily Saturday, 02 August 2025 www.prabhavonline.com पृष्ठ ८ मूल्य रु. ५१-

लयमा फर्कियो पर्यटन

जुलाईमा भित्रिए

७० हजार विदेशी पर्यटक

काइल लोचर

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- यस वर्षको जुलाई महिनामा नेपालमा कूल ७० हजार १९३ जना विदेशी पर्यटक भित्रिएका छन्। यो संख्या अघिल्लो वर्षको जुलाई महिनाको तुलनामा ८.७ प्रतिशतले बढी हो।

नेपाल पर्यटन बोर्डका अनुसार महामारीपूर्वको अवस्था सन् २०१९ को अप्रिल महिनासँग तुलना गर्दा जुलाई २०२५ मा नेपालले पर्यटक आगमनमा ९९ प्रतिशत रिक्तभरी गरेको छ। यसले कोभिडपछिको अवरुद्ध पर्यटन क्षेत्रले पुनः लयमा आएको छ।

सन् २०२५ को जनवरीदेखि जुलाईसम्मको पहिलो

- अघिल्लो वर्षको जुलाई महिनाको तुलनामा ८.७ प्रतिशतले बढी
- सबैभन्दा बढी भारतबाट मात्रै २७ हजार १५२ जना अर्थात् ३८.७ प्रतिशत पर्यटक भित्रिए, दोस्रो स्थानमा चीनबाट छ हजार ८९० जना
- जनवरीदेखि जुलाईसम्मको पहिलो सात महिनामा छ लाख ४७ हजार ८८२ जना विदेशीले भ्रमण गरे नेपाल

सात महिनामा नेपालमा कूल छ लाख ४७ हजार ८८२ जना विदेशी पर्यटक आगमन भएको छ। जुन महामारीपछिको कुनै पनि वर्षको तुलनामा उच्चतम आगमन हो। बोर्डका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत (सिइओ) दीपकराज जोशीले यो संख्याले नेपालको पर्यटन पुनरुत्थान र विश्वभर फेरि एकचोटि लोकार्पण गन्तव्यका रूपमा स्थापित हुँदै गएको देखाएको बताए।

जुलाईमा कूल आगमनमध्ये सबैभन्दा बढी भारतबाट मात्रै २७ हजार १५२ जना अर्थात् ३८.७ प्रतिशत पर्यटक आएका छन्। दोस्रो स्थानमा चीनबाट छ हजार ८९० जना

उपनिर्वाचनका लागि दल दर्ताको आह्वान

काठमाडौं (प्रस)- निर्वाचन आयोगले आगामी कात्तिक १७ गते रूपन्देही निर्वाचन क्षेत्र नं. ३ मा हुने उपनिर्वाचनका लागि दल दर्ता गर्न सबै राजनीतिक दललाई आह्वान गरेको छ। आयोगले शुक्रबार एक सूचना जारी गर्दै यही साउन २१ देखि २७ गतेसम्म आयोगका केन्द्रीय कार्यालयमा दल दर्ताका लागि निवेदन दिन सकिने जनाएको हो।

आयोगले यसअघि उपनिर्वाचनका लागि निर्वाचन कार्यतालिका स्वीकृत गरिसकेको छ। आगामी असोज २१ गते विधान १० देखि

५ बजेसम्म निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयमा उम्मेदवारको मनोनयन दर्ता हुने र सोही दिन साँझ उम्मेदवारको सूची प्रकाशन हुने छ। असोज २४ गते उम्मेदवारको अन्तिम नामावली प्रकाशन हुने छ। कात्तिक १७ गते विधान ७ देखि अपराह्न ५ बजेसम्म सम्बन्धित मतदान केन्द्रमा मतदान हुने छ। प्रतिनिधिसभा सदस्य तथा प्रदेशसभा सदस्य निर्वाचन, २०७९ को समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीतर्फ बन्दसूचीमा नाम समावेश भएको व्यक्त उम्मेदवार हुन नपाउने आयोगले जनाएको छ।

चर्चा वाम ध्रुवीकरणको, तर आन्तरिक कलह सम्हालिनसक्नुको

- माओवादी केन्द्रमा अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल र उपमहासचिव जनार्दन शर्माबीच मनमुटाव बढ्दो
- एकीकृत समाजवादीमा अध्यक्ष माधव नेपाल र भलनाथ खनालबीच 'वारपा'र
- एमालेमा प्रधानमन्त्रीसमेत रहेका केपी शर्मा ओलीले पूर्वराष्ट्रपति विद्या भण्डारीको सदस्यता नवीकरण रोकिदिएसँगै एकताको चर्चा सामसुम

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- सधैँभै चुनाव नजिकिनुअघि वाम ध्रुवीकरणको चर्चा चल्यो। यसपटक पनि नेकपा एमाले, नेकपा माओवादी केन्द्र, नेकपा एकीकृत समाजवादीलगायत दलहरूबीच एकताको चर्चा सुरु भएको छ।

वाम एकताका लागि माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालले पहल गर्दै आएका छन्। सत्ताबाट बाहिरिएपछि समाजवादी मोर्चा कसेका दाहालले पछिल्लोपटक उठबस बाक्लो बनाएका छन्। शुक्रबार माओवादीको केन्द्रीय कार्यकारी दलहरूबीच कसरतबारे 'ब्रिफिङ' गरे।

उनले एकीकृत समाजवादीसँगको एकता प्रक्रिया सकारात्मक रूपमा अघि बढिसकेको बताए। 'माधवजीसँग दुई चरणको छलफल सकारात्मक भएकोले छिट्टै पार्टी एकता गर्ने विषयमा सकारात्मक भएको छ,' दाहालले स्थायी कमिटीमा भने। नेकपाका नेत्रविक्रम चन्दसँग पनि पार्टी एकताको विषयमा छलफल जारी रहेको माओवादी केन्द्रका उपमहासचिव हरिबोल गजुरेल बताउँछन्।

माओवादीमा चुलिएको घरकलह

एकीकृत समाजवादीसँग एकताको प्रयास गरिरहेको माओवादी केन्द्र आफैँभित्रको घरकलह चुलिएको छ। उपमहासचिवसमेत रहेको जनार्दन शर्माले मंगलवारमात्र नेतृत्वप्रति असन्तुष्टि पोखेका थिए। दलहरू यतिबेला गम्भीर संकटबाट गुज्नेको भन्दै शर्माले पार्टी पुनर्गठनका प्रस्ताव राखेका थिए। 'यतिबेला सिंगो देश, जनता र राजनीतिक पार्टीहरू गम्भीर संकटबाट गुजिरहेका छन्। यसको समाधान संविधानको संशोधन, अर्थतन्त्रको पुनर्संरचना र पार्टीको पुनर्गठन नै हो,' शर्माले भनेका थिए।

शर्माले पछिल्लो समय नेतृत्वको आलोचना गर्दै विशेष महाधिवेशनको माग गर्दै आइरहेका छन्। उनले आगामी महाधिवेशनबाट नेतृत्वमा दाहाललाई चुनौती दिनेगरी अघि बढेपछि, माओवादीभित्र अन्तरसंघर्ष भएको छ। उपमहासचिव शर्माले विधिभन्दा बाहिर गएर धारणा राखेको भन्दै दाहालले शुक्रबारको स्थायी कमिटीमा असन्तुष्टि पोखे। 'पार्टीभित्रको कुरा छलफल र बहस गर्न सबैलाई

छुटो छ। तर, जनार्दनजीले सार्वजनिक रूपमा जुन बोल्नुभयो, त्यो ठीक होइन र यसले राम्रो सन्देश गएको छैन,' दाहालले बैठकमा भनेका थिए। हालै अमेरिका पुगेर फर्केका उपाध्यक्ष नारायणकाजी श्रेष्ठले पनि दलमा असन्तुष्टि पोख्दै आएका छन्।

एकीकृत समाजवादीमा खनाल-नेपाल 'वाकयुद्ध'

नेकपाबाट फुट्दा भलनाथ खनाल र माधव नेपाल एक भएर बनेको दल हो, एकीकृत समाजवादी। अहिले एकीकृत समाजवादीमा फुटको बेला कतै नलान्ने भनी स्वतन्त्र बसेका वामदेव गौतम भित्रिएका छन्। उनी भित्रिएसँग पार्टीमा खनाल र नेपालबीच 'वाकयुद्ध' सुरु भएको छ।

एक टेलिभिजन अन्तर्वातामा पूर्वप्रधानमन्त्रीसमेत रहेका खनालले एमाले छाडेकोमा पश्चताप गरेपछि दुई नेताबीच वाकयुद्ध सुरु भएको हो। 'म त अब के भन्न सुरु गरेको छु भने जतिबेला यो पार्टी विद्रोह या विभाजन गरियो नि, त्यो नै गलत रहेछ भन्ने ठाउँमा पुग्दै छु म। नेकपा एमाले भनेको एउटा संस्था हो, जो नेपालको कम्युनिस्ट आन्दोलनको

एउटा राम्रो संस्था बनाइएको थियो हामीले। त्यो संस्थालाई त्यतिबेला छोड्ने, विद्रोह गर्न कुरा गलत थियो,' इमेज टेलिभिजनबाट प्रसारित अन्तर्वातामा खनालले भनेका थिए। एकीकृत समाजवादीका अध्यक्ष नेपालले भने यदि खनालले त्यसो भनेको नै हो भने तत्काल पार्टी छाड्न निर्देशन दिएका छन्।

समाजवादी मोर्चाले टुटफुट

माओवादी केन्द्र, एकीकृत समाजवादी, तत्कालीन जनता समाजवादी (जसपा) नेपाल र नेत्रविक्रम चन्दको नेकपासहित २०८० असार ४ गते काठमाडौंको राष्ट्रिय सभागृहमा समाजवादी मोर्चा गठन भएको घोषणा गरिएको थियो। २०८१ वैशाखमा जसपा नेपाल विभाजित भएपछि मोर्चाबाट अलग भयो।

सोही वर्ष साउनमा डा. बाबुराम भट्टलाई नेतृत्वको नेपाल समाजवादी पार्टी (नेसपा)बाट चोड्दिएकाे महिन्द्र राय यादव समूहमा सामेल भयो। अहिले यादव समूह पनि विभाजन भएर सहअध्यक्ष गंगानारायण श्रेष्ठ समूह माओवादीमा फर्केका छन्।

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

सन्दर्भः वैदेशिक रोजगार

विदेशी श्रमिकको संख्या घटाउने नीति लिँदै मलेसिया

सन् २०३० सम्ममा आप्रवासी श्रमिकलाई १० प्रतिशतमा झार्ने

■ ममता थापा

काठमाडौं- नेपालीहरूको प्रमुख रोजगार गन्तव्यमध्येको एक मलेसियाले विदेशी श्रमिकको संख्या घटाउने नीति लिएको छ। अब प्रतिस्पर्धी तलबसहितको उच्च दक्ष काममा स्थानीय कामदारको सहभागिता बढाउने र विदेशी कामदारहरूमाथिको निर्भरता घटाउनतर्फ सरकार केन्द्रित हुने जनाइएको छ।

मलेसियाको अर्थ मन्त्रालयले गत विहीवार १३औँ मलेसिया योजना (१३ एमपी) सार्वजनिक गर्दै सन् २०२६ देखि २०३० सम्मको अर्वाधिका लागि गतिशील, प्रतिस्पर्धी र दिगो रोजगारी इकोसिस्टम सिर्जना गर्न श्रमबजार सुधारका योजनाहरू प्रस्तुत गरेको छ। जसअनुसार सन् २०३० सम्ममा कूल आप्रवासी श्रम शक्तिलाई उल्लेखनीयरूपमा घटाएर १० प्रतिशतमा झार्ने भनिएको छ। त्यस्तै, सन् २०३५ सम्ममा आप्रवासी श्रमिकलाई पाँच प्रतिशतमा पुर्‍याइने लक्ष्य राखेको छ। सार्वजनिक गरिएको योजनामा उल्लेख भएका सुधारहरू सरकारले लिएको 'मदनी अर्थतन्त्र'को आकांक्षानुरूप भएको जनाइएको छ।

सरकारले २०२६ बाट विदेशी कामदारको क्षेत्रका आधारमा बहुस्तरीय लेवी लागू गर्नेसमेत जनाएको छ। उक्त रकम ट्रस्ट कोषमा प्रवाहित गरिने दस्तावेजमा उल्लेख गरिएको छ। हाल जारी हुँदै

आएको 'टेम्पोररी वर्क भिजिट पास'मा कडाइ गरिनुका साथै रोजगारदाता र क्षेत्र परिवर्तन गर्न योग्यताको मापदण्ड लगाइने भएको छ। त्यस्तै, त्यहाँ व्यवसाय गर्न बाधा सिर्जना गरिने र त्यहाँ गएका श्रमिकको कार्याविधि पनि छोट्याइने जनाइएको छ।

त्यहाँको सरकारले स्थानीय श्रमशक्तिको सहभागिता बढाउन 'एकेडेमी इन इण्डस्ट्री' (एडिआई) जस्ता कार्यक्रम अघि बढाउने भएको छ। जसले विदेशी श्रमिक भित्र्याउनुअघि स्थानीय सहभागितालाई

प्राथमिकता दिइने छ।

स्थानीय जनशक्ति प्राथमिकतामा

विदेशी कामदारको श्रम स्वीकृति हुनुभन्दा पहिले एडिआई कार्यक्रमका सहभागीहरूको आवश्यकता छ/छैन भनेर प्रमाणित गर्न 'क्लियरिङ हाउस'को स्थापना गरिने छ। जसले रिक्त पदपूर्ति गर्न स्थानीय कामदारलाई प्राथमिकता दिइने छ।

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

जनहितमा जारी सन्देश

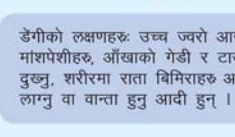

सुरक्षित रहौं
रोकथाम गरौं
नियन्त्रण गरौं

डेङ्गी रोग डेङ्गी माइक्रसबाट सञ्क्रमित भएजि जातको लामखुट्टेको टोकाईबाट मात्र सर्दछ।

थोरै मात्र पानी जम्मा भएको भँडामा पनि यो लामखुट्टेले फुल पाउँछ र यसको वृद्धि विकास हुन्छ।

डेङ्गीको लक्षणहरू उच्च ज्वरो आउनु, जोर्नी र मांसपेशीहरू, आँखाको ग्रेजी र टाउको बेस्सरी दुख्नु, शरीरमा राता बिगिराहरू आउनु, वाकवाकी लाग्नु वा चान्ता हुनु आदी हुन्।

डेङ्गीबाट बच्ने उपायहरू

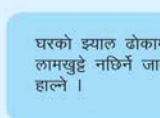
एडिजि जातको लामखुट्टेले दिनको समयमा टोकदछ। त्यसमाथि पनि बिहान र साँझको समयमा टोक्ने सम्भावना बढी भएकोले सो समयमा थप सचेत हुने।

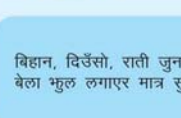
आफ्नो घर वरिपरि, कार्यस्थल र सार्वजनिक ठाउँहरूमा पानी जम्मा नदिने। पानी राख्ने भँडालाई लामखुट्टे नछिर्ने गरि राम्ररी छोपेर राख्ने।

दिउँसो पनि लामखुट्टे भगाउने घुम बाल्ने र लामखुट्टेको टोकाईबाट बच्ने मलम लगाउने।

घरको इयाल ढोकामा लामखुट्टे नछिर्ने जाली हाल्ने।

बिहान, दिउँसो, राती जुनसुकै बेला भुल लगाएर मात्र चुल्हे।

पुरै शरीर ढाक्ने ढुगा लगाउने।

लामखुट्टेले फुल पार्ने सक्ने संभावित घर भित्र र वरपरका पानी जमेका ठाउँहरू र पानी राख्ने भाडाहरू खोजी खोजी सफा गरी र लामखुट्टेको फुल नष्ट गरी।

प्रभाव दैनिक

www.prabhavonline.com

प्रभाव पब्लिकेसन प्रा.लि.
काभ्रे-७, सिफल, काठमाडौं

[illegible]

कोदोको प्रवर्द्धन

खाद्य सुरक्षादेखि स्वास्थ्यसम्मको यात्रा

कोदोले विश्वव्यापी खाद्य सुरक्षा चुनौतीहरु कम गर्न महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्ने क्षमता राख्छ । यसको पोषण मूल्य, दिगोपन र लचिलोपनले साना किसानहरु र ग्रामीण समुदायका लागि एक आशाजनक बालीको विकल्प दिन्छ । कोदो उत्पादन र उपभोगमा ठूलो लगानीले किसानहरुको जीविकोपार्जन सुधार गर्न र थप दिगो र लचिलो खाद्य प्रणालीमा योगदान पुऱ्याउन सक्छ ।

कोदोको दिगो, स्वस्थ र लचिलो बालीको रूपमा उल्लेखनीय सम्भावना छ । विश्वले खाद्य सुरक्षा, पोषण र जलवायु परिवर्तनसँग सम्बन्धित विभिन्न चुनौतीहरुको सामना गरिरहेको बेला, कोदोले किसान र उपभोक्ता दुवैलाई फाइदा पुऱ्याउने समाधान प्रदान गर्न सक्छ । निरन्तर अनुसन्धान र लगानीको साथ, कोदोले सबैका लागि स्वस्थ र दिगो भविष्य सुनिश्चित गर्न महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्न सक्छ ।

डा. केदार कार्की

कोदो वार्षिक अन्न घाँसको समूह हो, जुन सानो बीउ हुन्छ र विकासशील देशहरूमा, विशेषगरी एसिया र अफ्रिकामा व्यापकरूपमा खेती गरिन्छ । कोदोमा अत्यधिक पौष्टिक तत्व हुन्छ । हजारौं वर्षदेखि मुख्य खानाको रूपमा प्रयोग हुँदै आएको कोदोले विश्वभरका लाखौं मानिसहरूलाई कार्बोहाइड्रेट, प्रोटीन र आवश्यक सूक्ष्म पोषक तत्वहरूको स्रोत प्रदान गर्दछ । यसको पौष्टिक र कृषि गुणहरूलाई ध्यानमा राख्दै, कोदोलाई विश्वव्यापी खाद्य सुरक्षा चुनौतीहरूको सम्भावित समाधानको रूपमा पहिचान गरिएको छ । कोदोले मानव र जनावर दुवैका लागि खानाको स्रोतको रूपमा काम गर्न सक्छ, र रोटी, दलिया र वियरसहित विभिन्न खाद्य उत्पादनहरूमा प्रयोग गर्न सकिन्छ ।

कोदो सानो स्तरको खेतीलाई समर्थन गर्न र किसानहरूको आय बढाउन मद्दत गर्न पनि प्रयोग गर्न सकिन्छ । कोदो उब्जाउन र फसल काट्न अपेक्षाकृत सजिलो छ र सीमित स्रोतहरू वा प्रतिकूल बहुदो अवस्थाका कारण अन्य वालीहरूमा पहुँच नहुन सक्ने किसानहरूका लागि आयको भरपर्दो स्रोत बन्न सक्छ । कोदोमा खडेरीको उच्च प्रतिरोध क्षमता हुन्छ र लामो समयसम्म भण्डारण गर्न सकिन्छ । खाद्यबालीको रूपमा यसको सम्भावनाको अतिरिक्त वातावरणीय दिगोपन प्रवर्द्धनमा पनि भूमिका खेल्न सक्छ ।

कोदोलाई अन्य वालीहरूको तुलनामा कम पानी र कम संख्यामा कीटनाशकहरू चाहिन्छ । माटोको स्वास्थ्य प्रवर्द्धन गर्न र माटोको क्षय रोक्न प्रयोग गर्न सकिन्छ । हालका वर्षहरूमा कोदोले विश्वव्यापी खाद्य सुरक्षा चुनौतीहरूको सम्भावित समाधानको रूपमा बहुदो ध्यान प्राप्त गरेको छ । तिनीहरू खडेरी सहनशील छन् र कमजोर माटोमा उब्जाउन सक्छन्, जसले गर्दा तिनीहरूलाई जलवायु परिवर्तनजस्ता वातावरणीय तनावहरू सामना गर्न सक्ने लचिलो बाली बनाउँछ । कोदो उत्पादन गर्न पनि अपेक्षाकृत सस्तो छ, जसले गर्दा तिनीहरूलाई कम आय भएका जनसंख्याका लागि किफायती खाद्य स्रोत बनाउँछ ।

खाद्य र जीविकोपार्जन सुरक्षामा कोदोले महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्छ, विशेषगरी सीमान्त र सुक्खा क्षेत्रहरूमा । कोदो अत्यधिक पौष्टिक र लचिलो बाली हो, जसले गर्हु र धानजस्ता अन्य अन्नहरूको दिगो विकल्प प्रदान गर्दछ, विशेषगरी जलवायु परिवर्तनको सामना गर्दा । कोदो खेतीलाई प्रवर्द्धन गर्नाले खाद्य सुरक्षा बढाउन, किसानहरूको जीविकोपार्जन सुधार गर्न र वातावरणीय दिगोपनमा योगदान पुग्ने छ ।

कोदो एक प्रकारको अन्न हो जुन विश्वका धेरै भागहरूमा लोकप्रिय रूपमा खपत गरिन्छ, र अफ्रिका र एसियामा यो मुख्य खाना हो । विश्व खाद्य कार्यक्रमका अनुसार, अनुमानित १.२ अर्ब मानिसले आफ्नो आहारको भागको रूपमा कोदो उपभोग गर्छन् । विश्वमा कोदोको अधिकांश उत्पादन अफ्रिकामा हुन्छ, त्यसपछि एसिया आउँछ । कोदोलाई विभिन्न नामले चिनिन्छ, जस्तै: मोटा अनाज, पोषक अनाज, मोटो अनाज र गरिवहरूको अनाज । नामहरूको यस सूचीमा पछिल्लो थपिएको नाम हो, "श्री अन्न- सबै अन्नकी आमा ।" नेपालको सन्दर्भमा कोदो मुख्य खाद्यान्नबालीहरूमध्ये चौथो नम्बरमा पर्ने वाली पर्दछ ।

हाग्नो देशको तराईदेखि तीन हजार मिटरको उचाइसम्म उत्पादन हुने यो वाली पौष्टिकता र पर्यावरणीय हिसाबले निकै महत्त्वपूर्ण मान्न सकिन्छ । नेपाली जनजीवनमा 'कु अन्न'को उपाधि पाएको कोदो गरिवको भिटामिनको रूपमा पनि लिन सकिन्छ । तर पछिल्लो समयमा पत्रु खानाका कारण स्वास्थ्यमा आएको खराबी र यसको औषधीय गुणको महत्त्व थाहा पाएपछि भने सम्मान्त वर्गको रोजाइमा पनि कोदोका परिकारहरू पर्न थालेका छन् । मैथलीमा मडुवा र नेवारीमा डुसीको नामले चिनिने कोदो गुरुङ, मगर, तामाङ, राई, लिम्बूहरूको संस्कृतिसँग पनि अन्तरसम्बन्धित छ । पूर्वीय राई-लिम्बूहरूको जुनसुकै चाडपर्व वा धार्मिक संस्कारहरूमा कोदोको जाँड रक्सी अनिवार्य छ । यसैगरी गुरुङ समुदायमा पनि मृत्युपछि गरिने संस्कारमा कोदोको रक्सी अनिवार्य छ । त्यसैले उनीहरू खाद्य सुरक्षा र संस्कृतिको जगेर्नाका खातिर पनि कोदोको खेती गर्ने र लामो समयसम्म भण्डारण गर्ने गर्दछन् ।

यसैगरी कोदो खेतीले वर्षाको भेलबाट माटो संरक्षण गरी पर्यावरणीय सुरक्षामा दिएको योगदान र अधिकांश आदिवासी जनजातिहरूको मौलिक संस्कृतिसँग जोडिएको छ । उच्च पहाडमा जेठदेखि असार, मध्य पहाडमा असारदेखि साउन, तराई र भित्री मधेसमा साउनदेखि भदौ दोस्रो हप्तासम्म यसको खेती हुने गर्दछ । सरकारले प्रत्येक वर्षको साउन १६ गतेलाई राष्ट्रिय

कोदो दिवसका रूपमा मनाउने निर्णय गरेको छ । कोदोको अन्तर्राष्ट्रिय वर्ष संयुक्त राष्ट्रसंघको खाद्य तथा कृषि संगठनद्वारा खाद्यबालीको रूपमा कोदोको महत्त्वबारेमा जागरूकता जगाउन, यो वालीको उत्पादन र उपभोगलाई प्रोत्साहित गर्न एक विश्वव्यापी पहल हो ।

कोदो पौष्टिक रूपमा धनी र खडेरी सहनशील वोटविरुवाहरूको समूहमा पर्छ । प्रायः भारतको सुक्खा र अर्धसुक्खा क्षेत्रहरूमा पाइन्छ । कोदोले भारतको आर्थिक सुरक्षामा महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्छ । सन् २०१८ मा भारतले कोदोलाई 'पोषक-अनाज' घोषित गर्‍यो र गरिवहरूमा कुपोषण र सूक्ष्म पोषक तत्वको कमीलाई कम गर्ने प्रयासमा 'पोषण अभियान'मा तिनीहरूलाई परिचय गरायो । कोदोमा यो जोडले उत्पादन बढायो ।

नेपालमा शताब्दीयौंदेखि कोदो मुख्य खाना हो, तर वर्षौंदेखि यसको मागमा कमी भइरहेको छ । चामल, गहुँ र अन्य प्रशोधित खानाको बहुदो मागका कारण तिनीहरूले खानाको स्रोतको रूपमा महत्त्व गुमाउँदै गएका छन् । ज्वार (ज्वार), बाजरा (मोती कोदो) र रागी (औला कोदो) तीन मुख्य कोदो वाली हुन् जुन हाल नेपालमा उब्जाउ गरिन्छ । नेपाल यसले कोदो, कुटकी, चेन्ना र सानवा, मडुवाजस्ता विभिन्न प्रकारका स्वदेशी, जैविकरूपमा विविध 'साना बाजरा' पनि उत्पादन गर्छ ।

खाद्य सुरक्षा

बाजरा भारतमा मुख्य खाद्यबालीहरूको समूह हो र खाद्य सुरक्षामा महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्छ, विशेषगरी ग्रामीण र गरिव जनसंख्याका लागि । बाजरा अत्यधिक पौष्टिक हुन्छ र कठोर हावापानीको कारणले गर्दा अन्य वालीहरू सजिलै उब्जाउन नसकिने क्षेत्रहरूमा मानिसहरूलाई खाद्य सुरक्षा प्रदान गर्न सक्षम हुन्छ । तिनीहरू कडा र खडेरी प्रतिरोधी हुन्छन् र सीमान्त माटो र कम वर्षा भएका क्षेत्रहरूमा उब्जाउन सकिन्छ, जसले गर्दा तिनीहरूलाई चुनौतीपूर्ण वातावरणीय परिस्थितहरूमा पनि खाद्यको भरपर्दो स्रोत बनाउँछ र त्यस्ता क्षेत्रका किसानहरूका लागि आदर्श हुन्छ । थप रूपमा बाजरा लामो समयसम्म भण्डारण गर्न पनि सक्षम हुन्छ, जुन अभावको समयमा खाद्य सुरक्षाका लागि महत्त्वपूर्ण छ । समग्रमा बाजरा भारतमा खाद्य सुरक्षाको एक महत्त्वपूर्ण घटक हो र तिनीहरूको पुनरुत्थानले देशको कृषि क्षेत्रको दिगो विकासमा योगदान पुऱ्याउन सक्छ ।

कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) महामारी, हालैको आर्थिक मन्दी र युक्रेन-रूस युद्धका कारण हालैका समयमा विश्वव्यापी समुदायले खाद्य सुरक्षामा धेरै चुनौती र खतराहरूको सामना गर्नु परेको छ । खाद्य आपूर्ति शृंखलामा अवरोध, अत्यावश्यक वस्तुको अभाव, बहुदो मूल्य र कमजोर जनसंख्यामा पर्ने प्रभावको चिन्ताले गर्दा यस समयमा खाद्य सुरक्षा गम्भीर समस्या हो । किसानहरूले उत्पादन गर्ने वालीहरूको विविधीकरण र एउटै वालीमा निर्भरता हटाएर यी महत्त्वपूर्ण समयमा खाद्य सुरक्षाको सुरक्षा गर्न कोदो अत्यन्त महत्त्वपूर्ण हुन सक्छ । यसले एउटा वाली असफल भएमा वैकल्पिक खाद्य स्रोतहरू छन् भनी सुनिश्चित गरेर खाद्य सुरक्षा बढाउन मद्दत गर्न सक्छ ।

कोदो अत्यधिक पौष्टिक तत्वयुक्त भएकोले विश्वका धेरै क्षेत्रहरूमा व्याप्त कुपोषणको समस्यालाई सम्बोधन गर्न मद्दत गर्न सक्छ । कोदो कडा र किफायती हुन्छ । न्यूनतम लगानीमा उब्जाउन सकिन्छ, जसले साना किसानहरूका लागि आयको स्रोत प्रदान गर्न सक्छ । आर्थिक मन्दीको समयमा उनीहरूको अर्थिक अवस्था सुधार गर्न मद्दत गर्न सक्छ । कोदो खडेरी प्रतिरोधी पनि हुन्छ, जसले गर्दा जलवायु परिवर्तनको प्रभावको सामना गर्न यसलाई उत्कृष्ट विकल्पको रूपमा लिन सकिन्छ । यसले चरम मौसमी घटनाहरूमा पनि किसान र स्थानीयहरूसँग पर्याप्त खाना हुने ग्यारेन्टी दिन्छ । बहुदो रोजगारी, घट्दो घरायसी आम्दानी र बहुदो खाद्य मूल्यका कारण आर्थिक मन्दीले जनसंख्यालाई कमजोर बनाउँछ । कोदो स्थानीय रूपमा उपलब्ध र कम लागतको खाद्य स्रोत भएकाले यो अभूतपूर्व वा कमजोर समयमा धेरै सान्दर्भिक हुन्छ ।

दिगो कृषि

अन्य वालीहरूको तुलनामा कोदोको खेतीलाई कम पानी चाहिन्छ, जसले गर्दा पानीको अभाव भएका क्षेत्रहरूका लागि यो आदर्श हुन्छ । कोदो विभिन्न प्रकारका परिस्थितिक अवस्थाहरूमा अत्यधिक अनुकूल हुन्छ, जुन वर्षामा भर पर्ने, शुष्क हावापानीमा राम्रोसँग फस्टाउँछ ।

►► क्रमशः पृष्ठ ५ मा

पहिला बाध्यताको आहारा, अहिले हुने खानेको रोजाइमा

वासुदेव पौडेल / जण्डकी

तीन दशकअघिसम्म पोखरा र आसपासका क्षेत्रमा भान्सामा कोदोको ढिँडो खाएर बाहिर हात चुट्न आउँदा पनि कसैले देख्छन् कि भनेर सोच्नुपर्ने अवस्था थियो । त्यस समयमा कोदो समाजमा हेला गरिएको अन्नमा पर्दथ्यो । तर अहिले समय बदलिएको छ, होटल रेस्टुरेन्टमा मात्र हैन घरमा ढिँडो पकाएर खाने चलन बढेको छ ।

तीन दशककै अन्तरालमा कोदोप्रतिको धारणा एकाएक परिवर्तन भएको अगुवा कृषक रमेश आचार्य बताउँछन् । पछिल्लो समयमा विशेषगरी पाखाबारीमा कोदो लगाउने क्रम बढेको भए पनि पर्याप्त जनशक्ति नहुँदा यसको खेती अपेक्षित विस्तार भने हुन नसकेको उनले जानकारी दिए । अन्य अन्नभन्दा कोदोको खेती गर्न श्रम र लगानी बढी खर्च हुने भए पनि कृषकले यसको उचित मूल्य पाउन नसकेको आचार्यले बताए ।

वर्षौसम्म राख्दा पनि नबिग्रने कोदो विशेषगरी पहाडी क्षेत्रमा उत्पादन हुने अन्न हो । मानिसको शरीरमा आवश्यक पर्ने 'प्रोटीन'को मात्रा अत्यधिक हुने कोदोका साथै कोदोजन्य वालीका रूपमा कागुनो, धानकोदो, जुनेलो, बाजरा, सामा र चिनु रहेको पोखरा महानगरपालिका कृषि विकास शाखाका प्रमुख मनहर कडरियाले जानकारी दिए । कोदोजन्य वालीमा पर्ने यिनीहरूलाई कोदका सात भाइ पनि भन्ने गरिएको छ । पछिल्लो समयमा कृषिप्रतिको बहुदो अनिच्छा र बसाइँसराइसँगै यो खेती गर्ने क्रम बर्सिँन घट्दै गएको छ ।

स्वास्थ्यका लागि बहुपोषण एवं औषधियन्य गुण रहेको कोदोको माग बहुदो रहे पनि त्यसअनुसार उत्पादन भने हुन सकेको छैन । उनका अनुसार कृषिको राष्ट्रिय तथ्यांकअनुसार धान, मकै, गहुँपछि चौथो बढी उत्पादन हुने अन्नमा कोदो पर्दछ । पोखरामा भने यो धान र मकैपछि बढी उत्पादन हुन्छ । पोखरामा कुल तीन हजार ८१५ हेक्टर क्षेत्रफलमा कोदो लगाउने गरिएको जानकारी दिँदै प्रमुख कडरियाले यहाँको वार्षिक उत्पादन चार हजार ५०० टन रहेको बताए । 'कोदो उत्पादनमा कृषकलाई आकर्षित गर्ने उद्देश्यका साथ पोखरा महानगरपालिकाले कोदोको प्रतिक्िलो ९० रूपैयाँ न्यूनतम समर्थन मूल्य तोकेको छ,' उनले भने ।

सरकारले यसै वर्षदेखि प्रत्येक वर्षको साउन १६ गते राष्ट्रिय कोदो दिवस मनाउन सुरु गरेको छ । 'कोदोजन्य परिकारको आहार: खाद्य सुरक्षा र स्वास्थ्य जीवनको आधार' नाराका साथ देशभरि राष्ट्रिय कोदो दिवस मनाइएको छ । पोखरा महानगरपालिकाले लिबर्ड र बडास्तरीय कृषि सञ्जालसँगको सहकार्यमा पोखरामा प्रथम राष्ट्रिय कोदो दिवस मनाएको छ ।

राष्ट्रिय कोदो दिवसकै अवसरमा शुक्रवार कास्कीको माछापुच्छ्रे गाउँपालिका-४ लाहाचोकमा प्रथम कोदो रोपाईँ महोत्सव गरिएको नेपाल उद्योग तथा व्यवसायी महासंघ गण्डकी प्रदेशका अध्यक्ष वोवरजंग गुरुङले जानकारी दिए । महोत्सवका अवसरमा कोदो रोपाईँ प्रतियोगितासहित विभिन्न कार्यक्रम गरिएको उनले बताए । महोत्सवले कोदो खेतीको प्रवर्द्धनसँगै सर्वसाधारणलाई यसतर्फ आकर्षित गराउन महत्त्वपूर्ण

स्वास्थ्यका लागि बहुपोषण एवं औषधियन्य गुण रहेको कोदोको माग बहुदो रहे पनि त्यसअनुसार उत्पादन भने हुन सकेको छैन । कृषिको राष्ट्रिय तथ्यांकअनुसार धान, मकै, गहुँपछि चौथो बढी उत्पादन हुने अन्नमा कोदो पर्दछ । पोखरामा भने यो धान र मकैपछि बढी उत्पादन हुन्छ ।

भूमिका खेल्ने विश्वास लिइएको छ ।

विशेषगरी पहाडी क्षेत्रमा साउनको पहिलो सातातिर मकै भाँचेपछि सर्वसाधारणले कोदो रोप्ने गर्दछन् । विगतमा कोदो रोपाईँका कारण चापाचाप हुने गाउँवस्तीका अधिकांश बारी यतिखेर बाँक्ने छन् । कोदो खेती कम पानीमा पनि हुने, मकैलगायत अन्तरबालीका रूपमा पनि लगाउन सकिने र बाँदरजन्य समस्याबाट पनि कम क्षति हुने भएकाले यसको उत्पादनलाई महानगरपालिकाले जोड दिएको शाखाप्रमुख कडरियाको भनाइ छ ।

विशेषतः मधुमेहजस्ता रोगका विरामीलाई पनि खान हुने भएकाले बजारमा कोदोको अत्यधिक माग हुने गरेको छ । मानिसका लागि अत्यावश्यक आइरन र अन्य भिटामिन कोदोमा पाइन्छ । विशेषतः आइरन चक्की खाने गर्भवतीका लागि कोदोको परिकार बहुउपयोगी मानिन्छ । कोदोबाट रोटी, ढिँडो, पुवाजस्ता परिकार बनाउने गरिन्छ भने यसबाट घरेलु मदिरा पनि बनाउने गरिन्छ । कोदोखेतीको सम्भावनालाई उजागर गर्दै यसबाट स्थानीयवासीको आजआर्जन बढाउन कास्कीको अन्नपूर्ण गाउँपालिकाले कोदोको उत्पादनमा जोड दिँदै यहाँका होटल तथा रेस्टुरेन्टको मेनुमा अनिवार्य कोदोको परिकार समावेश गर्ने योजना अघि बढाइसकेको छ ।

गाउँपालिकाले गर्दै आएको कोदो महोत्सवमा कोदोको सेलरोटी, सुक्खारोटी, मःमःलगायत २५ भन्दा बढी परिकार बनाएर खुवाउने गरिन्छ । पोखरा महानगरपालिकासहित कास्कीका सबै पालिकाका साथै आसपासका स्याङ्जा, तनहुँ, लमजुङ, गोरखा, पर्वत, बागलुङ, म्याग्दीलगायतका जिल्ला कोदो उत्पादन बहुदै गएपछि पछिल्ला वर्षमा उत्पादन भने घट्दो रहेको बताइएको छ । कोदो खेती कम हुन थालेसँगै यसका विभिन्न प्रजाति पनि लोप हुँदै गएका छन् ।

विगतमा कास्की र आसपासमा दूधे काले, कुकुर काने, ठूलो कोदो, ज्याउदी खोले, देउराली काले, माफ्ठाने, चुल्हे, कालो डल्ने, सम्थी, सेतो भ्वाफे, सिर्कुताने, हुम्ला डल्नेजस्ता विभिन्न प्रजातिका पाउने गरिएकामा ती प्रजाति लोप हुँदै गएको कृषकहरू बताउँछन् । कोदो खेतीप्रतिको आकर्षण बढाउन सकेमा यो मानवीय स्वास्थ्यका बहुउपयोगी हुनाका साथै खाद्यान्न उत्पादनमा आत्मनिर्भरता बढाउने कडरिया बताउँछन् । *रासस*

म्याग्दीका ३३८ घरमा खानेपानी सुविधा विस्तार

म्याग्दी (प्रस)- मालिका गाउँपालिका-२ मा यस वर्ष निर्माण भएका तीन वटा खानेपानी आयोजनाबाट ३३८ परिवार लाभान्वित भएका छन्। नेपाल स्वास्थ्यका लागि पानी (नेवा) र मालिका गाउँपालिकाको आर्थिक एवं प्राविधिक सहयोग तथा उपभोक्ताहरूको श्रमदानमा खवाड शेरधारा, धुल्वाड र घाङलेपानी खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता आयोजना निर्माण भएको हो।

कुल एक करोड ७१ लाख ७१ हजार रूपैयाँको लागतमा निर्माण भएका योजनाबाट ३३८ वटा धाराबाट घरघरमा खानेपानी वितरण गरिएको मालिका गाउँपालिका-२ का वडाध्यक्ष उदयकुमार बुढाथोकीले बताए। खानेपानी योजना निर्माणमा नेवाले ८० लाख ७० हजार रूपैयाँ र मालिका गाउँपालिकाले ४२ लाख ९१ हजार रूपैयाँ लगानी गरेका छन् भने उपभोक्ताहरूले ४७ लाख नौ हजार रूपैयाँबराबरको श्रमदान गरेका थिए।

मालिका गाउँपालिकाको १, २ र ३ नम्बर वडामा आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सातवटा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना निर्माण भएका गाउँपालिकाका अध्यक्ष वेगप्रसाद गर्वुजाले बताए। वडा नम्बर १ निस्कोटमा १२५ र वडा नं. ३ को डाडागाउँ, किटेनी, औल, सराग्दी, स्यागलुङ २२५ घरपरिवार, पाल्तेका १२२ र लुम्पीपारका ५३ परिवार लाभान्वित भएका उनले बताए।

पृष्ठ ४ बाट क्रमशः

तर पहाडी, कम उर्वरता, सुख्खा, वर्षामा भर पर्ने र आदिवासी समुदायका क्षेत्रहरूमा पनि उब्जाउन सकिन्छ। यसलाई कम श्रम-गहन खेती चाहिएन्छ, छोटो खेती चक्र हुन्छ, र माटोका लागि लाभदायक हुन्छ। कम लगानीको कारणले गर्दा कोदो किसानहरूका लागि दीर्घकालीन आयको स्रोत बन्न सक्छ।

कोदोलाई चाराको रूपमा पनि प्रयोग गरिन्छ, जसले यसलाई अझ बढी खेती कुशल बनाउँछ। मल र कीटनाशकजस्ता कम इनपुटहरू पनि चाहिएन्छ, जसले यसको उत्पादनलाई अझ दिगो र वातावरणमैत्री बनाउँछ। कोदोको प्रवर्द्धनले कार्वन फुटप्रिन्टमा कमी ल्याउन योगदान पुऱ्याउन सक्छ, यसलाई वातावरणीयरूपमा सचेत खाद्य विकल्प बनाउ सकिन्छ। द्रुत गतिमा परिवर्तन भइरहेको विश्वव्यापी जलवायुमा भोकमरीसँग लड्न र जलवायु-प्रतिरोधी कृषि-खाद्य प्रणालीहरू निर्माण गर्नका लागि कोदो विश्वको दिगो खाद्य स्रोतको जवाफ हो।

कोदोबाट पाइने स्वास्थ्य लाभ

नेपालमा धेरै प्रकारका कोदो उब्जाउ गरिन्छ, प्रत्येकको आफ्नै अद्वितीय पोषण प्रोफाइल छ। गहुँ र चामलभन्दा स्वदेशी नेपाली कोदो पौष्टिक रूपमा उत्कृष्ट हुन्छ किनभने कोदो ग्लुटेन-मुक्त हुन्छन् र फाइबर, खनिजहरू (फलाम, जिंक, फोलेट, फस्फोरस, तामा, म्याग्नेसियम, आदि), भिटामिन र एन्टिअक्सिडेन्टहरूमा धनी हुन्छन् जसले गर्दा सेलियाक रोग र ग्लुटेन असहिष्णुता भएका मानिसहरूका लागि उपयोगी हुन्छ। कोदोमा उत्कृष्ट सुक्ष्म पोषक तत्वहरू छन् र जैविकरूपमा सक्रिय फेरोमोनेड्समा धनी हुन्छ। जस कारण टाइप-२ मधुमेह मेलिटस भएका मानिसहरूका लागि पनि लाभदायक हुन्छ। किनभने कोदोमा कम ग्लाइसेमिक इण्डेक्स हुन्छ, जसले रगतमा चिनी नियन्त्रण गर्न मद्दत गर्दछ।

कोदो मुटुरोग भएका मानिसहरूका लागि पनि लाभदायक हुन्छ किनभने यसमा म्याग्नेसियम हुन्छ, जसले हाइपरलिपिडेमिया कम गर्न मद्दत गर्दछ। यसले हृदय रोगको जोखिम कम गर्दछ। कोदोले तौल घटाउन र रक्तचाप घटाउन पनि मद्दत गर्छ। नेपालमा हामी सामान्यतया कोदोसँग गेडागुडीहरू खान्छौं, जसले प्रोटीनको पारस्परिक पूरक सिर्जना गर्दछ, एमिनो एसिड बढाउँछ, र प्रोटीनको समग्र पाचन क्षमता बढाउँछ।

निष्कर्षः

कोदोले विश्वव्यापी खाद्य सुरक्षा चुनौतीहरू कम गर्न महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्ने क्षमता राख्छ। यसको पोषण मूल्य, दिगोपन र लचिलोपनले साना किसानहरू र ग्रामीण समुदायका लागि एक आशाजनक वालीको विकल्प दिन्छ। कोदो उत्पादन र उपभोगमा ठूलो लगानीले किसानहरूको जीविकोपार्जन सुधार गर्न र थप दिगो र लचिलो खाद्य प्रणालीमा योगदान पुऱ्याउन सक्छ।

कोदोको दिगो, स्वस्थ र लचिलो वालीको रूपमा उल्लेखनीय सम्भावना छ। विश्वले खाद्य सुरक्षा, पोषण र जलवायु परिवर्तनसँग सम्बन्धित विभिन्न चुनौतीहरूको सामना गरिरहेको बेला, कोदोले किसान र उपभोक्ता दुवैलाई फाइदा पुऱ्याउने समाधान प्रदान गर्न सक्छ। निरन्तर अनुसन्धान र लगानीको साथ, कोदोले सबैका लागि स्वस्थ र दिगो भविष्य सुनिश्चित गर्न महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्न सक्छ।

खाद्य सुरक्षा सुधार गर्न, दिगो कृषि प्रवर्द्धन गर्न र स्वास्थ्य परिणामहरू सुधार गर्न कोदोको प्रवर्द्धन महत्त्वपूर्ण छ। कोदो व्यापक रूपमा उपलब्ध छ र यसको उपभोगलाई प्रवर्द्धन गरिएको छ, भनी सुनिश्चित गर्न सरकार र सम्बन्धित सरोकारवालाहरूले मिलेर काम गर्न आवश्यक छ। यसले नेपाली खाद्य शृंखला प्रणालीमा कोदोको महत्त्व बढाउन मद्दत गर्ने छ, जसले गर्दा मानिसहरू र वातावरणको स्वास्थ्य र कल्याणमा योगदान पुग्ने छ।

वन पैदावार बोलपत्रद्वारा लिलाम बिज्जी सम्बन्धी सूचना

प्रथम पटक सूचना प्रकाशन मिति: २0८२/४/१७

यस सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको वन क्षेत्रबाट स्वीकृत वन कार्ययोजना बमोजिम आ.व.२0८१/0८२ मा उत्पादन भई घाटगद्दीमा लट बनाई राखिएको साल जातको गोलिया थान १२२ को १२५९.८० घनफिट काठ र साल जातको दाउरा १.१५ चट्टा जे जस्तो अवस्थामा छ, सोही अवस्थामा आफ्नै खर्चमा उठाई लैजानु पर्ने गरी लिलाम बिज्जी गर्नु पर्ने भएकोले यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। प्रचलित कानून बमोजिम उद्योगको रूपमा दर्ता तथा नविकरण भएको, वन नियमावली २0७९ को नियम १२८ बमोजिम सूचीकृत तथा अद्यावधिक भएको उद्योगले यो सूचना प्रथम पटक प्रकाशित भएको मितिले २१ दिन भित्र सिलबन्दी बोलपत्र दाखिला गर्न आकाङ्क्ष गरिन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत जानकारीको लागि यस समूहको कार्यालयमा कार्यालय समय भित्र सम्पर्क राख्न सकिनेछ। पूर्ण व्यहोराको सूचना यस समूहको कार्यालयको सूचना पाटीमा टाँस गरिएको छ।

हरियाली सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह

बकैया - ११, मकवानपुर

पर्यटकीय मार्फा गाउँ

मुस्ताङको घरपफोड गाउँपालिका-२ मा अवस्थित मुस्ताङ जिल्लाकै प्रमुख पर्यटकीयस्थल मार्फा गाउँ र आसपासका क्षेत्र।

तस्विर: सुशीलवावू थकाली/रासस

वृक्षरोपणमा चासो, संरक्षणमा उदासीनता

राजेन्द्रप्रसाद पनेरु

कञ्चनपुर- जिल्लामा हरेक वर्ष लाखौं विरुवा वन क्षेत्र, निजी जग्गा र बाँझो जग्गामा रोपिन्छन्। तर वन क्षेत्रको सघनता र विस्तारमा उल्लेख्य वृद्धि भने हुनसकेको छैन। डिभिजन वन कार्यालयका अनुसार भएको असारमा मात्र चार लाख ५० हजार विरुवा उत्पादन गरी वितरण गरिएको छ।

त्यसभन्दा अघिल्ला वर्षहरूमा पनि नर्सरीमा विरुवा उत्पादन गरी वितरण गर्ने कार्य गरिएको थियो। प्रत्येक वर्ष लाखौं रूपैयाँ खर्च गरी विरुवा उत्पादन गरी वितरण हुन्छन् तर संरक्षणको अभावमा विरुवा हर्कन नपाउँदै मर्ने गरेका छन्। वनजंगलमा डढेलो, खुला चरिचरन र मानवीय लापरवाहीका कारण विरुवा हर्कन नपाउँदै मर्ने गरेको वन संरक्षणकर्मीको भनाइ छ।

डिभिजन वन कार्यालयका सूचना अधिकारी सुवास कुँवर वृक्षरोपणपछिको व्यवस्थापन पक्ष कमजोर भएकाले उद्देश्य पूरा हुन नसकेको बताउँछन्। 'विरुवा रोप्ने त हो, तर त्यसपछि कसैले हेर्दैन,' उनले भने, 'न सिँचाइ, न जाली घेरावारा, न त निगरानी नै हुन्छ।' कुँवरका अनुसार नेपालमा अझै 'छिटो प्रतिफल दिने विरुवा' रोप्ने प्रवृत्ति छ, जुन दीर्घकालीन वन विकास दृष्टिकोणबाट कमजोर मानिन्छ।

'तीन-पाँच महिनाका साना विरुवा रोपिन्छन्, भारत र चीनले दुई-तीन वर्ष उमेरका विरुवा रोल्छन्, त्यसैले उनीहरूको सफलताको दर ९० प्रतिशत हुन्छ,' उनले भने, 'वनलाई अतिक्रमण र हस्तक्षेपबाट जोगाउने हो भने वृक्षरोपण नगरे पनि प्राकृतिकरूपमै हुने पुनः उत्पादनले वन विकास हुन्छ। खाली चौर तथा बगरमा वृक्षरोपण गर्दा राम्रै हुन्छ।' शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जका सूचना अधिकारी पुरुषोत्तम बाग्ले पनि वृक्षरोपणवारे प्राविधिक जानकारी अभाव देख्छन्। 'विरुवा रोप्दा माटोको प्रकृति, प्रजातिको अनुकूलता, सिजन आदि विचार गरिंदैन,' बाग्लेले भने, 'यसवाहेक रोपेपछि संरक्षण, सिँचाइ र मलजल नगर्ने हो भने पनि वृक्षरोपण अभियानले सार्थकता पाउँदैन।' विरुवा रोप्नेवारे प्राविधिक ज्ञान नहुँदा वृक्षरोपण

अभियान अशातीत रूपमा सफल हुन नसक्नुको मुख्य कारण भएको उनी बताउँछन्। 'वृक्षरोपण गर्ने भनेर जथाभावी रूपमा विरुवा रोपिन्छन्, विरुवा रोप्ने तरिका थाहा हुँदैन,' उनले भने, 'माटोको अवस्था विश्लेषण गरेर त्यसअनुसारका प्रजातिको विरुवामात्र रोप्नुपर्छ।' विरुवा रोपिसकेपछि संरक्षणमा जोड दिनुपर्ने उनको भनाइ छ। 'विरुवालाई संरक्षणसँगै समय-समयमा सिँचाइ पनि गर्नुपर्छ,' उनले भने, 'त्यसो गर्न सकिँएमा मात्र वृक्षरोपणको कार्यले सफता पाउँछ।' सामुदायिक वन समन्वय समितिका अध्यक्ष महेशदत्त जोशी वृक्षरोपणको कार्य प्रत्येक वर्ष हुँदै आए पनि विभिन्न कारण रोपेका सबै विरुवा नर्वाच्ने गरेको बताउँछन्। 'रोपेका सबै विरुवा त बाँच्दैनन्,' उनले भने, '५०-६० प्रतिशत विरुवा हर्कियो भने पनि उपलब्ध नै हुन्छ।' सामुदायिक वन समन्वय समितिले निजी जग्गा र वजर क्षेत्रमा वृक्षरोपणलाई

जोड दिइरहेको उनको भनाइ छ। वृक्षरोपणसँगै वन क्षेत्रमा चरिचरन, आगलागी र अतिक्रमण रोकन सकेमा विरुवा पुनः उत्पादन प्रभावकारी हुने उनी बताउँछन्। विजय सालका विरुवा पुनः उत्पादनलाई प्राथमिकता दिएको उल्लेख गर्दै उनले यस कार्यमा सफल भएको बताए। समन्वय समितिसँग आबद्ध वनहरूमा विजयसालका पुनः उत्पादन भएका वनहरू देख्न सकिनेमा उनी जोड दिन्छन्। जोशीका अनुसार वृक्षरोपणसँगै अब विरुवा पुनः उत्पादन (नर्सरीविना उम्रने विरुवा) प्रविधिमा पनि जोड दिनुपर्ने आवश्यकता छ। 'स्थानीय जातका माउ रूख सुरक्षित गरौं,' उनले भने, 'त्यसबाट आफैँ उम्रिने विरुवा संरक्षण गर्न सकि्यो भने वन आफैँ बढ्छ।' दीर्घकालीनरूपमा सोचेर बहुवर्ष प्रजातिका विरुवा उत्पादन, रोपणपछि संरक्षण, निगरानी तथा समुदायमा जनचेतना फैलाउने अभियान सञ्चालन

गरिएमा मात्र वृक्षरोपण सफल हुने उनी बताउँछन्। सुदूरपश्चिम प्रदेशका वन निदेशक हेमराज विष्ट वृक्षरोपण कार्यक्रम पूर्णरूपमा असफल भने नभएको बताउँछन्। 'असफल भने भएको होइन, सोचेजति सफल पनि हुनसकेको छैन,' उनले भने, 'विगतका वर्षहरूको तुलनामा वनमाथिको निर्भरता कम हुँदै गएको छ। स्थानीय वासिन्दाले निजी जग्गामा गर्ने वृक्षरोपणले दाउरा, घाँसपातका लागि वनमाथि नै पहिले निर्भर हुनुपर्दथ्यो, हाल वनमाथिको निर्भरता निकै घटेको पाइएको छ।' विरुवा रोपेरमात्र नपुग्ने भएकाले हुर्काउन सकेनौं भने लगानी खेर जाने उनी बताउँछन्। उनका अनुसार नर्सरीबाट विरुवा ल्याउने तरिका, खाल्डोको गहिराइ, रोप्ने विधि, संरक्षण विधि, सिँचाइ, घेरावारा, मलजल, रोगकीराबाट जोगाउने उपायवारे उपभोक्ता जानकारी नहुँदा वृक्षरोपणले सफलता प्राप्त गर्न कठिन हुन्छ। रासस

साउदीमा रोजगार

कम्पनी : ALKHARJ ROAD EXIT 9 AFTER POWER PLANT KINGDOM O

पुर् सलामी मिति: २०८२/०४/१५

LT. No. 328276

चलानी नं. ६०२४९१५६

सि. नं.	कामदारको पद	मान्य संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि	हालको स्थिति	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि	हालको स्थिति
1	WORKSHOP WORKER	10	1500	५६,०१०	क.सि. अनुपम	क.सि. अनुपम	क.सि. अनुपम	क.सि. अनुपम	क.सि. अनुपम	क.सि. अनुपम

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८२ साउन २४ गते (11th Aug. 2025) मा हुनेछ।

संस्थाको बारेमा जानकारी: १. संस्थाको नाम: ALKHARJ ROAD EXIT 9 AFTER POWER PLANT KINGDOM O २. संस्थाको पता: ALKHARJ ROAD EXIT 9 AFTER POWER PLANT KINGDOM O ३. संस्थाको फोन: ९७७-९७९-९७९९९९ ४. संस्थाको ईमेल: info@alkharj.com ५. संस्थाको वेबसाइट: www.alkharj.com ६. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ७. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ८. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ९. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १०. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ११. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १२. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १३. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १४. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १५. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १६. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १७. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १८. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १९. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ २०. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ २१. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ २२. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ २३. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ २४. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ २५. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ २६. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ २७. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ २८. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ २९. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ३०. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ३१. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ३२. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ३३. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ३४. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ३५. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ३६. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ३७. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ३८. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ३९. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ४०. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ४१. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ४२. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ४३. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ४४. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ४५. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ४६. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ४७. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ४८. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ४९. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ५०. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ५१. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ५२. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ५३. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ५४. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ५५. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ५६. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ५७. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ५८. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ५९. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ६०. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ६१. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ६२. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ६३. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ६४. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ६५. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ६६. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ६७. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ६८. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ६९. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ७०. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ७१. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ७२. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ७३. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ७४. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ७५. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ७६. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ७७. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ७८. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ७९. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ८०. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ८१. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ८२. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ८३. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ८४. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ८५. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ८६. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ८७. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ८८. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ८९. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ९०. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ९१. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ९२. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ९३. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ९४. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ९५. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ९६. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ९७. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ९८. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ९९. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १००. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १०१. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १०२. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १०३. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १०४. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १०५. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १०६. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १०७. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १०८. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १०९. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ११०. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १११. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ११२. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ११३. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ११४. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ११५. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ११६. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ११७. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ११८. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ ११९. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १२०. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १२१. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १२२. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १२३. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १२४. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १२५. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १२६. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १२७. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १२८. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १२९. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १३०. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १३१. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १३२. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १३३. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १३४. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १३५. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १३६. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १३७. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १३८. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १३९. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १४०. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १४१. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १४२. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १४३. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १४४. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १४५. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १४६. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १४७. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १४८. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १४९. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १५०. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १५१. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १५२. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १५३. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १५४. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १५५. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १५६. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १५७. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १५८. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १५९. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १६०. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १६१. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १६२. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १६३. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १६४. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १६५. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १६६. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १६७. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १६८. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १६९. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १७०. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १७१. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १७२. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १७३. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १७४. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १७५. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १७६. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १७७. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १७८. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १७९. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १८०. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १८१. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १८२. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १८३. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १८४. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १८५. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १८६. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १८७. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १८८. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १८९. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १९०. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १९१. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १९२. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १९३. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १९४. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १९५. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १९६. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १९७. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १९८. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ १९९. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ २००. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ २०१. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ २०२. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ २०३. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ २०४. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ २०५. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ २०६. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ २०७. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ २०८. संस्थाको ब्याच: २०८२/०४/१५ २०९. सं

‘जारी २’ का तीन पोस्टर सार्वजनिक

कवि उपेन्द्र सुब्बा निर्देशित हिट चलचित्र ‘जारी’को सिक्केल ‘जारी २’ असोज ३ गतेदेखि प्रदर्शनमा आउने भएको छ । निर्माण पक्षले शुक्रबार चलचित्रको एकसाथ तीन पोस्टर सार्वजनिक गर्दै प्रदर्शन मिति घोषणा गरेको हो । सार्वजनिक तीन पोस्टरमा चलचित्रका मुख्य कलाकार दयाहाङ राई र मिरुना मगरलाई मात्र प्रस्तुत गरिएको छ । दुवै पोस्टरमा उनीहरू प्रफुल्लित मुद्रामा देखिएका छन् । तीन वटै पोस्टरले लिम्बु समुदाय र उनीहरूको संस्कृति फिल्मले प्रस्तुत गर्ने अनुमान गर्न सकिन्छ । उपेन्द्र सुब्बाको निर्देशन रहेको चलचित्र बाँसुरी फिल्मस र कबड्डी फिल्मसको ब्यानरमा निर्माण भएको हो । चलचित्रका निर्माता रामबाबु गुरुङ हुन् ।

शनिबार, १७ साउन, २०८२ (Saturday, 02 August 2025)

‘मोहर’को वियोगान्त गीतमा पोखियो पल, नीति र बेनिशाको पीडा

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- साउनको २३ गतेबाट रिलिजमा आउन लागेको फिल्म ‘मोहर’को नयाँ गीत ‘सपना हो की विपना हो कि जिन्दगी’ सार्वजनिक भएको छ । थानेश्वर गौतम र शान्ती श्री परियारको स्वर रहेको यो गीतमा प्रभा वताँलाको शब्द, थानेश्वर गौतमकै सङ्गीत छ । गीतका शब्दहरू कर्णप्रिय छन् । यो गीतले फिल्मका पात्रहरूको वियोगान्त कथा बोलेको छ । फिल्म मेकर्स प्रा.लि.को ब्यानरमा निर्माण भएको यो फिल्मका निर्माता चुम्बन जंग शाही हुन् । फिल्मलाई ओम प्रतिकले लेखन तथा निर्देशन गरेका हुन् । फिल्ममा पल शाह, अर्जुन जंग शाही, बेनिशा हमाल,

नीति शाह, मिथिला शर्मा, रविन्द्र झा, लक्ष्मी गिरी, मिस पवी, सुशील देवकोटा, लक्ष्मीनाथ तिमिल्सिना, सिद्धार्थ सिंह, दत्त पण्डित, गीता थापा, नविन खतिवडा, अर्जुन आचार्य लगायतका कलाकारहरूको मुख्य भूमिका छ । फिल्ममा बाल-कलाकारको रूपमा सारा शर्माले अभिनय गरेकी छिन् । दीपेन वस्न्यातको डीओपी रहेको फिल्ममा भूपेन्द्र अधिकारीको सम्पादन, सुरेश अधिकारी, थानेश्वर गौतम, एसडी योगीको सङ्गीत, समीर मियाको भीएफएक्स छ । कुमार महर्जनको एक्सन रहेको फिल्ममा रामजी लामिछाने र कविराज गहतराजको कोरियोग्राफी छ । गिरिराज घिमिरे मुख्य सहायक निर्देशन रहेको फिल्मको ट्रेलर र २ गीतले दर्शकको ध्यान खिचिसकेको छ ।

नीताको ‘सुख दुःख’मा मिथिलापछि मदनकृष्णको इन्ट्री

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- अभिनेत्री तथा निर्मात्री नीता ढुंगाना अधिकारीको निर्देशनमा बन्न लागेको फिल्म ‘सुख दुःख’मा मदनकृष्ण श्रेष्ठ अनुबन्ध भएका छन् । उनलाई शुक्रबार निर्माण पक्षले फिल्मको महत्वपूर्ण भूमिकाको लागि अनुबन्ध गरेको हो । फिल्ममा अनुबन्ध भएपछि कलाकार श्रेष्ठले आफुलाई फिल्मको कथा मन परेको कारण अभिनय गर्न राजी भएको बताए । मदनकृष्णलाई फिल्ममा

अनुबन्ध गरेपछि निर्देशक नीता निकै उत्साहित देखिइन् । उनले भनिन्, ‘फिल्मको स्क्रिप्ट सुनाउँदा उहाँ भावुक हुनुभयो । स्क्रिप्टलाई उहाँले मन पराएपछि अभिनय गर्नका लागि उत्साहित देखिनुभयो ।’ गत आइतबार निर्माण पक्षले कलाकार मिथिला शर्मालाई अनुबन्ध गरेको थियो । मदन र मिथिला बाहेक फिल्मको मुख्य कलाकार को रहने हुन् निर्माण पक्षले खुलाएको छैन । यसअघि यो फिल्मको छायांकनका लागि चर्चित

भारतीय छायाँकार कवीरलाल र शाहिदलाल अनुबन्धित भइसकेका छन् । नीता ढुंगानाको डेब्यु निर्देशन रहने फिल्ममा फिल्मको निर्माण व्यवस्थापनको जिम्मा शंकर पाण्डेले पाएका छन् । ‘नीता फिल्म’को ब्यानरमा बन्न लागेको यो फिल्म आगामी वर्ष दसैँको फूलपातीका अवसरमा प्रदर्शनमा ल्याउने योजना निर्माण पक्षको छ । यो फिल्मको वितरण अधिकार उपत्यकाबाहिर एफडी कम्पनीले लिएको छ भने उपत्यकाभित्र रिच इन्टरटेनमेन्टले पाएको छ ।

‘मिरमिरे’ आगामी माघमा प्रदर्शनमा आउने

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- यम शेर्पाद्वारा निर्देशित चलचित्र ‘मिरमिरे’ आगामी माघ १ गतेबाट प्रदर्शनमा आउने भएको छ । निर्माण पक्षले चलचित्रकी नायिका सिर्जना निडलेखुको जन्मदिन सेलिब्रेटी गर्दै प्रदर्शन मिति घोषणा गरेको हो । वितरकसँगको सल्लाह अनुसार चलचित्रको प्रदर्शन मिति माघ १ गते तोकिएको निर्देशक शेर्पाले जानकारी दिए । अहिले चलचित्रको छायाङ्कन मकवानपुरको चित्लाङमा भइरहेको छ । असार २१ गतेबाट छायाङ्कन सुरु भएको चलचित्रको सुटिङ अझै केही साता चल्नेछ । यार्सा फिल्मसको प्रस्तुति रहेको

चलचित्रमा दयाहाङ राई, प्रकाश सपूत र सिर्जना निडलेखुको मुख्य भूमिका

छ । चलचित्रमा माओत्से गुरुङ, छुलिम गुरुङ, भोलाकाजी सापकाटी र बाल-

कलाकारमा शाइसा गौचन, दिविशा पन्त, चिराग श्रेष्ठ र नमनराज गजुरेलको अभिनय देख्न सकिन्छ । ‘मिरमिरे’को निर्देशनसँगै स्टोरी पनि यम स्वयंले लेखेका हुन् । चलचित्रका छायाङ्कार आलोक शुक्ला हुन् । चलचित्रमा निम्नु शेर्पा, छोड्वा लामा शेर्पा र आडिछरिङ शेर्पा निर्माता रहेको ‘मिरमिरे’का सह-निर्मातामा गोविन्द वोहरा, सुदिप कुँवर छन् । चलचित्रको कार्यकारी निर्मातामा आरआर फिल्मसका सञ्चालक समेत रहेका वितरक रोहित कट्टेल रहेका छन् । विरेन्द्र शाही लाइन प्रोड्युसर रहेको चलचित्र कट्टेलसहित रत्न श्रेष्ठले वितरण गर्नेछन् ।

रंजशाला

पलेशालाई एसियाली पारा तेक्वान्दो च्याम्पियनसिपमा कास्य पदक

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- पलेशा गोवर्धनले १०औँ एसियाली पारा तेक्वान्दो च्याम्पियनसिपमा कास्य पदक प्राप्त गरेकी छन् । मलेसियाको कूचिङमा भएको उक्त प्रतियोगितामा पेरिस पारालिम्पिककी ऐतिहासिक कास्य पदकधारी पलेशाले के-४४ विधाअन्तर्गत महिला ५७ किलोग्रामको तौल समूहमा उज्बेकिस्तानकी जुनेबा कमोलालाई पराजित गरी कास्य पदक प्राप्त गरेकी प्रशिक्षक

कविराज नेगी लामाले जानकारी दिए । मलेसियामा जुलाई २४ देखि अगष्ट १ तारिखसम्म भएको सो प्रतियोगितामा नेपालबाट पुरुष ५८ किलोग्रामको तौल समूहमा भरतसिंह महता र ६३ किलोग्रामको तौल समूहमा अमिर भ्लोन तथा महिला ४७ किलोग्रामको तौल समूहमा कामना प्रसाई र रेणु तामाङले प्रतिस्पर्धा गरेका थिए । उक्त टोलीको व्यवस्थापकमा राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्का सदस्य रामचन्द्र श्रेष्ठ रहेका थिए ।

ब्याटिङमा संघर्ष गर्दै भारत

काठमाडौँ- करुण नैरको अर्धशतकका कारण भारतले इंग्ल्यान्डसँगको पाँचौँ तथा अन्तिम टेस्टमा मध्यम स्कोर खडा गर्ने सम्भावना देखिएको छ । १५३ रनमा ६ विकेट गुमाएको भारतका लागि वासिङ्टन सुन्दर र नैरले सातौँ विकेटका लागि अविजित ५१ रनको साफ़दारी गरेका छन् । दोस्रो दिन शुक्रबार नैरले ५२ तथा सुन्दरले १९ रनबाट खेल सुरु गर्ने छन् । इंग्ल्यान्डविरुद्ध कमजोर देखिएको भारतको ब्याटिङ

लाइनमा ६ विकेट जाँदासम्म एउटा मात्र अर्धशतक बन्न सकेको हो । ओपनर यशस्वी जैसवाल २ रनमा आउट हुँदा केएल राहुलले १४ रन जोडे । शाही सुदर्शनले १०८ बलको सामना गरेर ३८ रन बनाउँदा कप्तान शुभमन गिल ३५ बलमा २१ रन जोड्दै रन आउट भए । ध्रुव जुरेलले १९ रन बनाए भने रविन्द्र जडेजा ९ रनमै आउट भए । इङ्ल्यान्डका जोस एटकिन्सन र जोस टव्ले समान २ विकेट लिएका छन् । एजेन्सी

नेपाल ओलम्पिक कमिटीको तदर्थ समिति गठन गरिने

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ - नेपाल ओलम्पिक कमिटी (एनओसी) को तदर्थ समिति गठन गरिने भएको छ । युवा तथा खेलकुद मन्त्री तेजुलाल चौधरीले शुक्रबार एक वर्षको कार्य विवरण सार्वजनिक गर्दै उक्त कुरा बताएका हुन् । सरकारले अवैध घोषणा गरेको एनओसीको वर्तमान कार्यसमितिलाई विगठन गर्न प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले आइतबार निर्देशन दिएका थिए । उक्त निर्देशनलाई गम्भीरताका साथ लिँदै चौधरीले तदर्थ समिति गठन गर्न लागेका हुन् । उनले एनओसीमा आबद्ध २७ मध्ये २२ खेल संघका पदाधिकारीले मन्त्रालयमा निवेदन दिएको बताए । त्यसलाई बहुमत मान्दै अन्तर्राष्ट्रिय ओलम्पिक कमिटी (आइओसी) र ओलम्पिक काउन्सिल एसिया (ओसिए) लाई जानकारी गराएको उनले जानकारी दिए ।

उनले भने, ‘२२ वटा संघले हामी एनओसीको तदर्थ संघ गठन गर्दैछौं भनेर भनेपछि हामीले आईओसी र ओसिएमा परराष्ट्र मार्फत पत्र पठाएको हो ।’ वर्तमान एनओसी कार्यसमितिले राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गतिविधि अघि बढाएपछि चौधरी २२ भन्दा बढी खेल संघका पदाधिकारीसहित ओलीलाई भेट्न आइतबार प्रधानमन्त्री निवास बालुवाटार पुगेका थिए । ओलीले एनओसीको सुरुआती दर्ता प्रक्यामै ठुटि रहेको उल्लेख गर्दै

नयाँ दर्ता गरेर अघि बढ्न सुझाएका थिए । जबर्जस्ती विधान संशोधन गरेर सरकार, अदालत र तत्कालीन समयमा आइओसीको निर्देशनलाई बेवास्ता गर्दै जीवनराम श्रेष्ठले एनओसीको निर्वाचन गराएका थिए । ओलम्पिकको सदस्यताका लागि अदालत पुगेका पाँच खेल संघलाई ओसिएका जनरल डिरेक्टर क्याप्टेन हुसेनको आडमा श्रेष्ठले अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता आफूले पाएको दावी गर्दै आएका छन् । सरकारले भने श्रेष्ठ नेतृत्वको कार्यसमितिलाई अवैध घोषणा गरेर एनओसीको केन्द्रीय कार्यालय बन्द गराएको छ भने एनओसीको बैंक खाता रोक्कादेखि ओलम्पिकका पदाधिकारीको अन्तर्राष्ट्रिय भ्रमणमा

नेपाल घोडचढी संघले अझै मुद्दा फिर्ता लिएको छैन । अदालतमा मुद्दा विचाराधिन रहेको अवस्थामा ओसिएका जनरल डिरेक्टर क्याप्टेन हुसेनको आडमा श्रेष्ठले अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता आफूले पाएको दावी गर्दै आएका छन् । सरकारले भने श्रेष्ठ नेतृत्वको कार्यसमितिलाई अवैध घोषणा गरेर एनओसीको केन्द्रीय कार्यालय बन्द गराएको छ भने एनओसीको बैंक खाता रोक्कादेखि ओलम्पिकका पदाधिकारीको अन्तर्राष्ट्रिय भ्रमणमा

प्रतिबन्ध लगाएको छ । सरकारको कारवाहीका बावजुद श्रेष्ठसहितका केही पदाधिकारी भारतको बाटो प्रयोग गरेर अन्तर्राष्ट्रिय कार्यक्रममा सहभागी हुने गरेका छन् । विदेश जान भारतीय बाटो प्रयोग गर्ने गरेका श्रेष्ठसहितको वर्तमान कार्यसमितिका केही पदाधिकारीले नेपालको आधिकारिक ओलम्पिक कमिटीको रूपमा भ्रम सिर्जना गर्न खोजेर नेपाल सरकारलाई चुनौती दिने गरेको आरोप लाग्ने गरेको छ ।

वासिङ्टन- अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले बिहीवार दर्जनौ व्यापारिक साझेदारहरूमा पुनः कर लगाउने आदेश दिएका छन् । यो अमेरिकी अर्थतन्त्रलाई फाइदा

शुश्रूषा विज्ञान सेवा – सोह्रखुटे, नयाँबजार फोन नं. ४३४५७६०, ९८४९८८७७९६ ९८६६४३०५४५। स्मार्ट सर्भिस नेपाल प्रा.लि.-सिनामंगल, एयरपोर्ट, शम्भु मार्ग, फोन नं.०१२९९६६४२९८४२६३४८५। लोटस कम्युनिकेशन- गोगबुचोक, फोन नं. ४३६४७९। ध्रुवको पसल- डिल्लीबजार, फोन नं. ४४३९२०९। Reach-
mond Books Shop (रोहित दाहाल) - फोन नं.४०९६३९८, महाराजगञ्ज, भाटभटेनी गेट। Yonjan Enterprise- Dhalku Bhishal Nagar, 4438217। दन्तकाली स्टेशनरी - नयाँबसपाक फोन नं. ९८३९९६०४६। सारीका स्टेशनरी पसल - फोन नं. ९८५११२९६८६। ज्ञानज्योति पुस्तक पसल
बागबजार, फोन नं. ४२४००६०। विश्व स्वतन्त्र सञ्चार- सुन्धारा, फोन नं. ४२९९४२२। निशा बुक्स एण्ड स्टेशनरी - लगनखेल, ५५३९९५७, ९८४९६२७४८९। वीडिलिंक मिडिया प्रा.लि. - पुरानो बानेश्वर चोक, फोन नं. ४४९२३०९, २०९४९३२, ९८४९६०६९४। हिमचुली स्टेशनरी- बालाजु नेपालटार, फोन
नं.४३८७२४२, ९८४९४४००८३। मलः स्टेशनरी- गद्गाधर ठिमी, फोन नं. ६६३०७५। B-Tech Nepal- पुतलीसडक चोक, फोन नं.9851079417, 2297501। HaLMax Communication - Jamal Kathmandu, 4224181, 4245457, 9841853198, (Hari Dawadi) जमलको पुलमुनी-
विश्वज्योति हल हसाईडमा), बी.एण्ड बी. कम्युनिकेशन एण्ड साइबर- कलंकी चोक फोनः ०१-४२७६५३०, फ्याक्सः०१-४२७९३२२। दाजुभाइ स्टेशनरी - पिंगलास्थान, गौशाला, फोनः ०१-४४९४६९५, ९८४९५०८९९, ए.आर स्टेशनरी च्यासल गेट -९ ललितपुर फोन नं. ९८४९२६८९८९, हलफ्याक्स
मिडिया एण्ड कम्युनिकेशन जमल, काठमाडौँ सम्पर्क : ०१- ४२४९८९१, ०१- ४०९४५७७, लोटस एड मिडिया एण्ड मार्केटिङ गोगबु चोक फोन नं. ९८५१०२४३९८ र ९८६०३४६२५७, कमल स्टेशनरी, सिफल फोन नं. ९८४९२६४२३२, ०१४५८०९८४।

प्रभाव दैनिक

National Daily

अर्थ बजार

आजको मूल्य

छपावाला सुन / तेजाबी सुन / चाँदी

प्रति तोला - १९३१०० प्रति तोला - ० प्रति तोला - २२३५

कोदो रोपाईं | लमजुङको मध्यनेपाल नगरपालिका-१० थान्सिङ कोटगाउँमा राष्ट्रिय कोदो दिवसको अवसरमा कोदो रोपाईं गर्दै रोपाहार ।
तस्विर: देवेन्द्र गुरुङ/रासस

दोहोरो 'आइजिन' व्यवस्था हटाउन इप्पानको ध्यानाकर्षण

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- स्वतन्त्र ऊर्जा उत्पादकहरूको संस्था, नेपाल (इप्पान)ले कम्पनीको शेयर अभौतिकीकरणमा दोहोरो अन्तरराष्ट्रिय धितोपत्र पहिचान (आइजिन) नम्बर राख्ने व्यवस्था हटाउन ध्यानाकर्षण गराएको छ ।

सिडिएस एण्ड क्लियरिङ लिमिटेड (सिडीएससी)ले कम्पनीको शेयर सूचीकरण गर्दा आमनागरिक र प्रवर्द्धकलाई छुट्याछुट्टै अन्तरराष्ट्रिय धितोपत्र पहिचान नम्बर(आइजिन) कायम गर्ने भन्दै नेपाल धितोपत्र बोर्ड (सेबोन) मा प्रस्ताव लगेपछि इप्पानले विभिन्न कारण निकायको ध्यानाकर्षण गराएको हो । इप्पानले अर्थमन्त्री, संसद्को अर्थसमिति, नेपाल धितोपत्र बोर्ड (सेबोन) र सिडिएससीको ध्यानाकर्षण गराइएको जनाएको छ ।

‘सिडिएससीको उक्त प्रस्तावले संस्थापक लगानीकर्ता, निजी क्षेत्र, वैदेशिक लगानीकर्ता, शेयरमा लगानी गर्ने आमनागरिकमा थप अन्यौलता बढेर निराशा पैदा हुने अवस्था सिर्जना भएको छ’, इप्पानले भनेको छ, ‘यो प्रस्ताव कार्यान्वयन भएमा नेपालको पुंजीबजारमा लागू भइरहेको प्रचलित कानून, अन्तरराष्ट्रिय मान्यता र स्थापित अभ्यासविपरीत कार्य भई नेपालको पुंजीबजारमा दीर्घकालीन प्रभाव पर्नुका साथै नेपालप्रति अन्तरराष्ट्रिय जगतको दृष्टिकोणमा नकारात्मक प्रभाव पर्नेछ ।’

यस्तो व्यवस्थाले नेपाली निजीक्षेत्र तथा गैरआवासीय नेपाली समुदायको लगानीका साथै प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानीमा समेत असर पर्ने र स्वदेशी पुंजी संकलन, गैरआवासीय नेपालीमार्फत आउने लगानी र विदेशी लगानी व्यवस्थापनमा ठूलो कठिनाइ हुने पनि इप्पानले

ध्यानाकर्षण गराएको छ ।

सिडिएससीको प्रस्तावले नेपालको एउटा कानुनलाई हेरेर लगानी गरेको विदेशी लगानीकर्ताले आफ्नो शेयर बेचेर लगानी फिर्ता लिन नै नसक्ने अवस्था बन्ने र यसले सरकारको वैदेशिक लगानी प्रवर्द्धन नीति, पुंजीबजारको सुदृढीकरण र समग्र आर्थिक सुधार लक्ष्यप्रति नै नकारात्मक प्रभाव पार्ने इप्पानका अध्यक्ष गणेश कार्कीले बताए ।

उनले भने, ‘हाल संस्थापक र साधारण शेयर एउटै आइजिनमा हुँदा शेयर बजार चलायमान भइरहेको छ, तर छुट्याछुट्टै आइजिन राख्दा पुंजीबजारको कारोबारमा नै सङ्कुचन आई यसले सरकारको आम्दानीमा ठूलो गिरावट आउनेछ ।’ सिडिएससीले अधि सारेको दोहोरो आइजिनको ठूलो असर ऊर्जा क्षेत्रका कम्पनीमा हुने पनि इप्पानको ठ्याइ छ ।

निर्माण आयोजनामा जग्गा अधिग्रहण र ‘हेडवक्स’को समस्या

काठमाडौं-

राष्ट्रिय गौरवका अधिकांश जलविद्युत् र सिँचाइ आयोजनामा जग्गा अधिग्रहण र ‘हेडवक्स’ निर्माण प्रमुख समस्याका रूपमा देखिएका छन् । यस्ता आयोजनाको कार्यान्वयन गति सुस्त हुँदा लागत बढ्नुका साथै सेवाग्राही सेवा उपभोग गर्नबाट वञ्चित भएका हुन् ।

हाल मुलुकमा २७ वटा राष्ट्रिय गौरवका आयोजना सञ्चालनमा रहेकामध्ये सात वटा जलविद्युत् र सिँचाइसँग सम्बन्धित छन् । ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालयसँग सम्बन्धित ती आयोजनामा निर्माण व्यवसायीको लापरवाही, संरक्षण क्षेत्रभित्र पर्नु तथा कारण कानुनी उल्झन चुनौतीका रूपमा देखिएका मन्त्रालयका सचिव सरिता दवाडीले बताइन् ।

आर्थिक वर्ष २०६३/६४ देखि प्रारम्भ भएको महाकाली सिँचाइ आयोजना तेस्रो चरणको हालसम्म भौतिक प्रगति २६ दशमलव ६० प्रतिशत र वित्तीय प्रगति २६ दशमलव ५३ प्रतिशत रहेको छ । यस आयोजनामा ऐलानी, सेतो पुर्जा (मुक्त कमैयालाई दिइएको)लगायत विभिन्न जग्गा अधिग्रहणसम्बन्धी स्पष्ट नियमनको

अभावले समस्या देखिएको दवाडीले उल्लेख गरिन् । यस आयोजनामा जग्गा भोगचलन गर्ने र वास्तविक लालपुर्जा धनी फरकफरक हुँदा मुआब्जा वितरणमा समस्या देखिएको उनको भनाइ छ ।

मन्त्रालयका सचिव दवाडीले नहर निर्माणका लागि आवश्यक खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाउन सकिने अवस्था नभएकाले यस आयोजनामा छिमेकी मुलुक भार तसँग कूटनीतिक पहल अधि बढाउनुपर्ने आवश्यकता औल्याइन् । मन्त्रालयले राष्ट्रिय गौरव तथा प्राथमिकताप्राप्त आयोजनाका लागि जग्गा अधिग्रहण (किताकाट लगातकट्टालगायत) कार्य सम्पन्न गर्न विशेष व्यवस्था गरी छुट्टै नापी टोली खटाइनुपर्ने उनको भनाइ छ ।

जम्मा ३८ हजार ३०० हेक्टर खेतीयोग्य जमिनमा वर्षैभरि सिँचाइ सुविधा उपलब्ध गराउने उद्देश्य बोकेको रानी-जमरा-कुलरिया सिँचाइ आयोजनामा पनि जग्गा अधिग्रहणमा समस्या देखिएको छ । आव २०६७/६८ मा रु १२ अर्ब ३७ करोड ७५ लाख बजेटबाट सुरु भएको उक्त आयोजना आव २०८१/८२ सम्ममा २९ अर्ब ५९

करोड ७७ लाख लागत पुगेको छ । आव २०८५/८६ मा सम्पन्न गर्ने लक्ष्य रहेको सो आयोजनाको अहिलेसम्मको भौतिक प्रगति ७६ प्रतिशत र वित्तीय प्रगति ७३ प्रतिशत रहेको मन्त्रालयले जनाएको छ ।

आव २०४५/४६ देखि सुरु भएको ववई सिँचाइ आयोजना गुरुयोजना संशोधनका क्रममा छ । बर्दिया जिल्लाको ३६ हजार हेक्टर कृषियोग्य भूमिमा बाढे महिना सिँचाइ सुविधा पुर्‍याई कृषि उत्पादन, उत्पादकत्व तथा रोजगारी वृद्धि गर्ने उद्देश्य बोकेको यस आयोजनाको अहिलेसम्म भौतिक प्रगति ८२ दशमलव २७ प्रतिशत र वित्तीय प्रगति ८१ दशमलव ५८ प्रतिशत रहेको सचिव दवाडीले जानकारी दिइन् । उनका अनुसार आयोजनाको हेडवक्स सञ्चालन तथा व्यवस्थापनमा विद्युतीकरणको समस्या रहेको छ ।

साथै आयोजनाका कार्यक्षेत्र बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा कृष्णसार संरक्षण क्षेत्रभित्र परेकाले निर्माण र नहर सञ्चालनमा चुनौती देखिएको छ । यस आयोजनामा हेडवक्स तथा नहर सञ्चालन र रमर्तसम्भार गर्न निकुञ्ज प्रशासनसँग सहजीकरणका लागि समन्वय भइरहेको जलस्रोत सचिव

दवाडीले उल्लेख गरिन् । भेरी ववई डाइभर्सन बहुउद्देश्यीय आयोजनामा निर्माण व्यवसायीबाट स्वीकृत कार्यतालिकाअनुसार निर्माण हुन नसकेको मन्त्रालयले जनाएको छ । सिक्टा सिँचाइ आयोजनामा समयसापेक्ष जग्गा प्राप्तिसम्बन्धी ऐन तथा नियमवलीको अभावमा जग्गा अधिग्रहणको प्रक्रिया भन्कभटिलो, विवादित हुनुका साथै लामो समय लाग्ने देखिएको दवाडीको भनाइ छ ।

अदालतमा विचाराधीन विषयको शीघ्र फैसला नहुँदा आगामी कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा द्विविधा देखिएको मन्त्रालयले जनाएको छ । बुढीगण्डकी जलविद्युत् आयोजनाको निर्माणका लागि दुई विकल्पसहित तय भएको वित्तीय लगानी ढाँचाको अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृतप्राप्त नभएको तथा जग्गा प्राप्ति र मुआब्जाको विवाद रहेको छ । यस्तै, सुनकोशी मरिन डाइभर्सन बहुउद्देश्यीय आयोजनामा हेडवक्स पावरहाउस तथा सर्ज साफ्ट निर्माणकार्यको ठेक्कामा करिब ५० प्रतिशत समय व्यतित हुँदा पनि भौतिक प्रगति १० दशमलव १९ प्रतिशत रहेको मन्त्रालयको तथ्याङ्कले देखाउँछ । रासस

दोस्रो चरणको पेट्रोलियम पाइपलाइन निर्माण सुरु

■ प्रभाव संवाददाता

लोथर (चितवन)- बाराको अमलेखगन्जदेखि चितवनको लोथरसम्म पाइपलाइन विस्तार गर्ने कार्य अधि बढेको छ । नेपाल आयल निगमले लोथरमा परियोजनाको फिल्ड कार्यालय स्थापना गरेर दोस्रो चरणको पेट्रोलियम पाइपलाइन विस्तारको काम शुभारम्भ गरेको हो ।

राप्ती नगरपालिका-१ लोथरस्थित करिब २३ विघा १२ कठ्ठा जग्गामा अत्याधुनिक सुविधासहितको ग्रीन फिल्ड टर्मिनल निर्माण गरिने निगमले जनाएको छ । आइओसीको मोतिहारी डिपोमा रहेको पम्प हाउसबाटै लोथरसम्म पाइपलाइनका लागि पेट्रोलियम पदार्थ पम्पिड गर्ने व्यवस्था गरिने निगमले जनाएको छ । अमलेखगन्जदेखि लोथरसम्मको दूरी ६२ किलोमिटरको दूरीमा १०.७५ इन्चको पाइपलाइन बिच्छ्याइने निगमले जनाएको छ ।

परियोजना प्रमुख प्रदीपकुमार यादवले पेट्रोलियम पाइपलाइन विस्तार परियोजना शुक्रबारदेखि सुरु भएको बताए । ‘सम्पूर्ण कागजी प्रक्रिया पूरा भएको छ, अब कार्यान्वयन सुरु भयो’, उनले भने, ‘भोलिबाट सडक निर्माण गर्ने, आइओसीसँग समन्वय गर्ने काम सुरु हुन्छ, तीन वर्षभित्र निर्माण सम्पन्न गरेर सञ्चालनमा ल्याउँछौं ।’ यादवले पाइपलाइन परियोजनाबाट पेट्रोलियम पदार्थ ढुवानी गर्दा वातावरणीय प्रभाव न्यून हुने, पेट्रोलियम पदार्थको चोरी तथा मिसावट कम हुने उनको भनाइ छ । निगमले स्थानीयसँग समन्वय गरेर काम अधि बढाउने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दै उनले परियोजनाका तर्फबाट स्थानीयलाई रोजगारीलगायत व्यवस्था गरिने बताए ।

निगमका उपनिर्देशक रामहरि निरौलाले निर्धारित समयमै परियोजना सम्पन्न हुने उल्लेख गर्दै टयाँकरबाट इन्धन ढुवानी गर्ने समय विस्तारै हट्दै जाने विश्वास व्यक्त

गरे । राप्ती नगरपालिका-१ का वडाध्यक्ष सिद्धलाल स्याङ्तानले चितवनकै गौरवको परियोजना यस क्षेत्रमा कार्यान्वयनमा आउँदा स्थानीय खुसी भएको बताए । ‘यो राप्ती नगरपालिकाको मात्रै नभई चितवनको गौरव हो, परियोजनाको सफलतापूर्वक कार्यान्वयनबाट यस क्षेत्रको आर्थिक आयआर्जन गर्ने, जीविकोपार्जनमा सहज हुनेछ । परियोजनालाई सफल बनाउन राप्ती नगरपालिका तयार छ’, उनले भने ।

पाइपलाइन परियोजना विस्तारको कार्य सुरु भएपछि लोथरका स्थानीयले खुसी व्यक्त गरेका छन् । उक्त परियोजना निर्माणबाट यस क्षेत्रका स्थानीयको जीविकोपार्जनमा सहज तथा स्थानीय उत्पादनको खपत, रोजगारी सिर्जनालगायत क्षेत्रमा सहयोग पुग्ने विश्वास व्यक्त गरिएको छ ।

पाइपलाइनबाट दुई सय ७३ किलोलिटर प्रतिघण्टाको गतिमा तेल आपूर्ति गर्न सकिने निगमका सहायक प्रबन्धक अनुप पराजुलीले जानकारी दिए । पूर्वपश्चिम राजमार्गको समानान्तर पाइपलाइन निर्माण गरिनेछ । ६२ किलोमिटर लामो पाइपलाइनमा जुनसुकै बेला निर्यात रूपले ३२ सय किलोलिटर इन्धन भण्डारण भइरहेको हुनेछ । पाइपलाइनबाट वार्षिक २० मिमिलियन टन इन्धन ढुवानी गर्न सकिने सहायक प्रबन्धक पराजुलीले जानकारी दिए । लोथरमा एक सय ६० वर्गमिटरको क्षेत्रफलमा पाइपलाइन स्टेशन निर्माण हुनेछ ।

त्यसस्थानमा पेट्रोल भण्डारणका लागि ११ हजार किलोलिटर क्षमताका तीन वटा भर्तिकल ट्यांकी निर्माण हुनेछ । यस्तै डिजेल भण्डारणका लागि १५ हजार ५०० किलोलिटर क्षमताका तीन वटा र मट्टिले भण्डारणका लागि आठ सय किलोलिटर क्षमताका दुई वटा ट्यांकी निर्माण गरिनेछ । यसै हवाई इन्धनका लागि तीन हजार छ सय किलोलिटर क्षमताका तीन वटा ट्यांकी निर्माण गरिने निगमले जनाएको छ । लोथरमा

बन्ने नयाँ डिपोमा ९१ हजार ९०० किलोलिटर पेट्रोलियम पदार्थ भण्डारण हुनेछ । यसबाहेक दुई वटा ट्रान्समिक्स ट्यांक निर्माण गरिनेछ । पाइपलाइनसहित भण्डारण गृह निर्माण लागत रु १४ अर्ब नौ करोड ६० लाख लाग्ने अनुमान गरिएको छ । भारतको मोतिहारीदेखि अमलेखगन्जसम्म सञ्चालनमा ल्याइएको अन्तरदेशीय पेट्रोलियम पाइप २०८१ जेठमा गर्नुभएको भारत भ्रमणका क्रममा भारतीय समक्षीसँग अमलेखगन्ज-लोथर पेट्रोलियम पाइपलाइन र लोथरमा भण्डारण गृहसहितको सुविधा सम्पन्न डिपो निर्माण गर्ने समझदारी भएको थियो ।

सो समझदारीमा दुवै देशका सरकारीस्तरका पेट्रोलियम कम्पनीले आपसी सम्झौता गरी निर्माण कार्य प्रारम्भ गर्ने उल्लेख थियो । सोही समझदारीअनुसार गत असोज १७ गते इण्डियन आयल कर्पोरेशन र नेपाल आयल निगमबीच विटुबी सम्झौता भएको थियो । उक्त सम्झौतामा निर्माण कार्य सुरु भएको ५४ महिनामा परियोजना सञ्चालनमा ल्याउने उल्लेख छ । इण्डियन आयल कर्पोरेशनले सो परियोजनाको विस्तृत अध्ययन प्रतिवेदन (डिपीआर) तयार गरिसकेको छ ।

भारतको मोतिहारीदेखि बाराको खमलेखगन्जसम्मको ६९ किलोमिटर लामो अन्तरदेशीय पेट्रोलियम पाइपलाइन परियोजना २०७६ सालदेखि सञ्चालनमा आएको हो । सुरुआती चरणमा डिजेल र मट्टिले पाइपलाइनमार्फत आयात गरिएकामा केही समय अधिदेखि पेट्रोलियम पदार्थ पनि पाइपलाइनबाट ल्याइएको छ । उक्त परियोजना निर्माण भएपछि नेपालका पश्चिमी र उत्तरी क्षेत्रमा पेट्रोलियम पदार्थको आपूर्तिमा सजह भएो विश्वास व्यक्त गरिएको छ । विसं २०२७ सालमा मुलुकभर पेट्रोलियम पदार्थको आपूर्ति, भण्डारण र वितरण कार्यका लागि निगमको स्थापना भएको थियो ।

‘पानीको संकटलाई समाधान गर्न जलस्रोत विधेयक आवश्यक’

काठमाडौं (प्रस)- ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइमन्त्री दीपक खड्काले पानीको अभाव र वर्तमान अवस्थामा निम्तिएको संकटलाई समाधान गर्न जलस्रोत विधेयक आवश्यक रहेको बताएका छन् । शुक्रबार राष्ट्रिय सभाअन्तर्गतको विधायन व्यवस्थापन समितिमा ‘जलस्रोत विधेयक, २०८१’ माथि दफावार छलफलका क्रममा मन्त्री खड्काले पानीको संकट समाधानका लागि जलस्रोत विधेयकलाई शीघ्र पास गर्नुपर्नेमा जोड दिए ।

‘यो मुलुकको हितका लागि बनाइएको कानुन हो, सांसदहरूले दिनुभएको राय सुभाबलाई ग्रहण गरेर सरकारले जलस्रोत विधेयकलाई शीघ्र टुंग्याउनुपर्छ,’ उनले भने । उनले विधेयकमार्फत स्थानीय तह र प्रदेश सरकारलाई सबल र सक्षम बनाउँदै लैजानुपर्नेमा जोड दिए ।

समितिमा सभापति तुलसाकुमारी दाहालले सबै सांसदहरूले दिएको राय सुभाबलाई ग्रहण गरेर

विधेयकलाई टुंगो लगाइने बताए । उनले विधेयकमा सच्याउनुपर्ने विषयलाई सच्याएर शीघ्र टुंगोमा पुर्‍याउने उल्लेख गरे । सांसद कृष्णप्रसाद सिटौला, डा. वेदुराम भुसाल, डा. अञ्जान शाक्यलगायतले छुटेका विषयलाई समेटेर विधेयकलाई समृद्ध र समयानुकूल बनाइनुपर्ने बताएका थिए ।

नेपालको संविधानमा उल्लिखित विकाससम्बन्धी नीति र प्राकृतिक साधन स्रोतको संरक्षण, सम्बर्द्धन र उपयोगसम्बन्धी नीतिको कार्यान्वयनका लागि कानुनी तथा संस्थागत व्यवस्था गर्ने उद्देश्यले विधेयक ल्याइएको हो । जलस्रोतसम्बन्धी प्रचलित कानुनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको ‘जलस्रोत विधेयक-२०८१’ गत जेठ ५ गते प्रतिनिधिसभाबाट पारित भएको थियो । हाल उक्त विधेयक राष्ट्रिय सभाको विधान व्यवस्थापन समितिमा दफावार छलफलका क्रममा रहेको छ ।

अब मात्र एक क्लिकमा...

www.prabhabonline.com

facebook

www.facebook.com/Prabhab Online

प्रभाव दैनिक